

Sähköinen lääkemääräys - apteekkien valmiudet

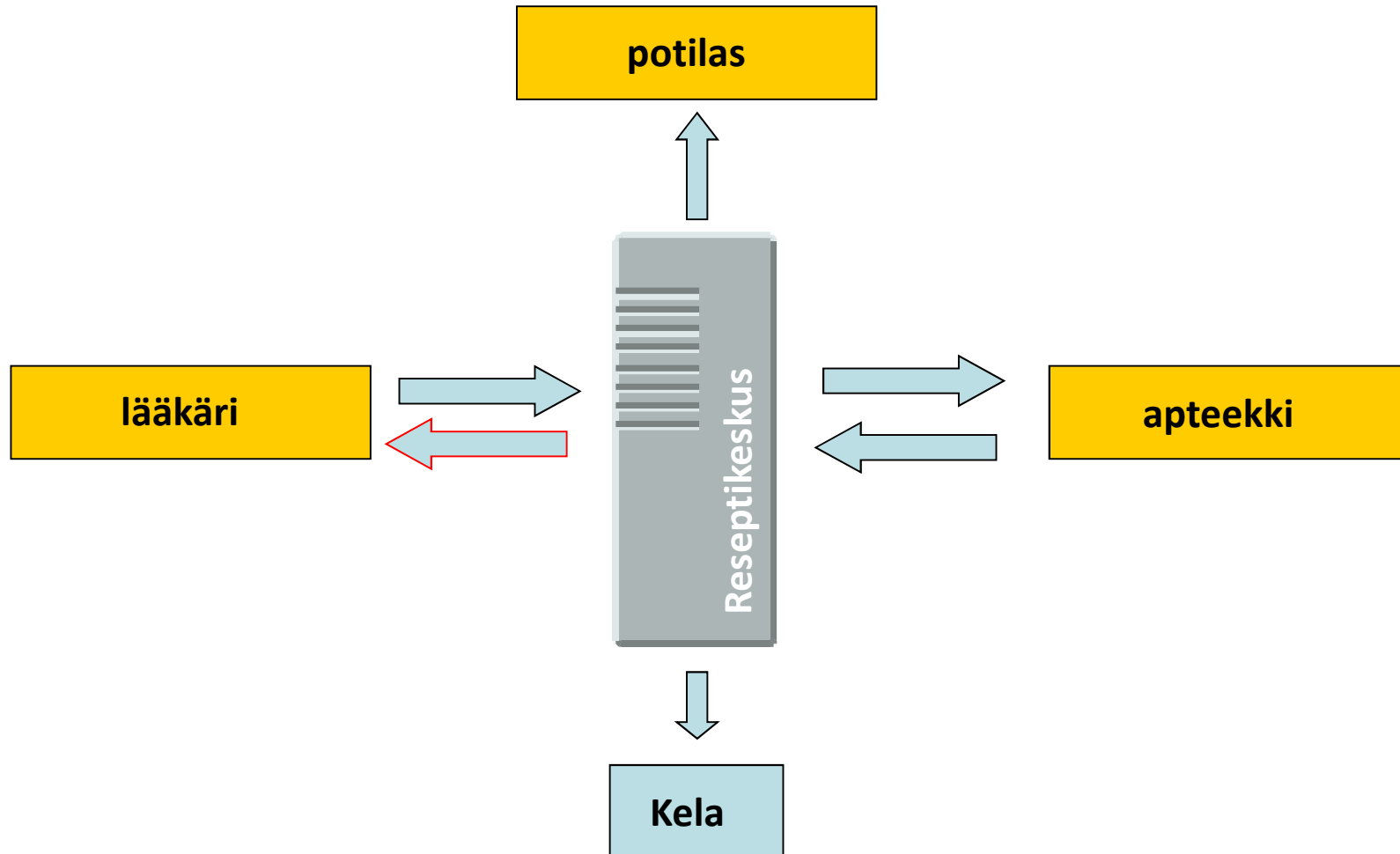
*Farmaseuttinen johtaja Sirpa Peura
Suomen Apteekkariliitto*

SUOMEN APTEEKKARILIITTO

Sähköisen reseptin toimintamalli

eKatselu

Sähköisen lääkemääräyksen käyttöönoton edellytykset apteekeilta

1. Toimintaprosessin uudistamista perinteisestä tiskitoimitusmallista ns. suoratoimitukseen, jossa asiakaspalvelussa toimiva farmaseutti käyttää reseptinkäsittelyssä päätettä.
 - Jos apteekki on ollut perinteinen tiskiapteekki, toimintaprosessien uudistaminen edellyttää päätelaitteiden hankintaa ja kaluste uudistuksia.
2. Kortinlukijoiden ja kortinlukijaohjelmistojen hankintaa ja asennusta.
3. Terveystieteiden ammattikorttien hankkimista farmaseuttiselle henkilökunnalle.
4. Tietoturvakriteerit täyttävää yhteyttä Internetin kautta Kelan reseptikeskukseen.

Sähköisen lääkemääräyksen käyttöönoton edellytykset apteekeilta

5. Tietosuojavastaavan nimeämistä ja kouluttamista lain edellyttämiin tehtäviin sekä siihen liittyvien dokumenttien laatimista.
6. Henkilökunnan kouluttamista sähköisen lääkemääräyksen toimintamalliin.
7. Tietojärjestelmien valmiutta sähköisen lääkemääräyksen toiminnallisuuteen.
8. Tietojärjestelmien auditointia ja käyttöönottotestausta Kelan hyväksynnän saamiseksi.
9. Tietojärjestelmien käyttöönottokoulutusta.

Toimintaprosessien uudistaminen

- Apteekit ovat ennakoineet sähköisen lääkemääräyksen käyttöönottoa siirtymällä suoratoimitusmalliin.
- Vuoden 2009 lopussa yli 80 %:lla apteekkitoimipisteistä oli käytössä joko suora- tai puolisuora toimitusmalli.

Toimintaprosessin erot apteekissa

Perinteinen

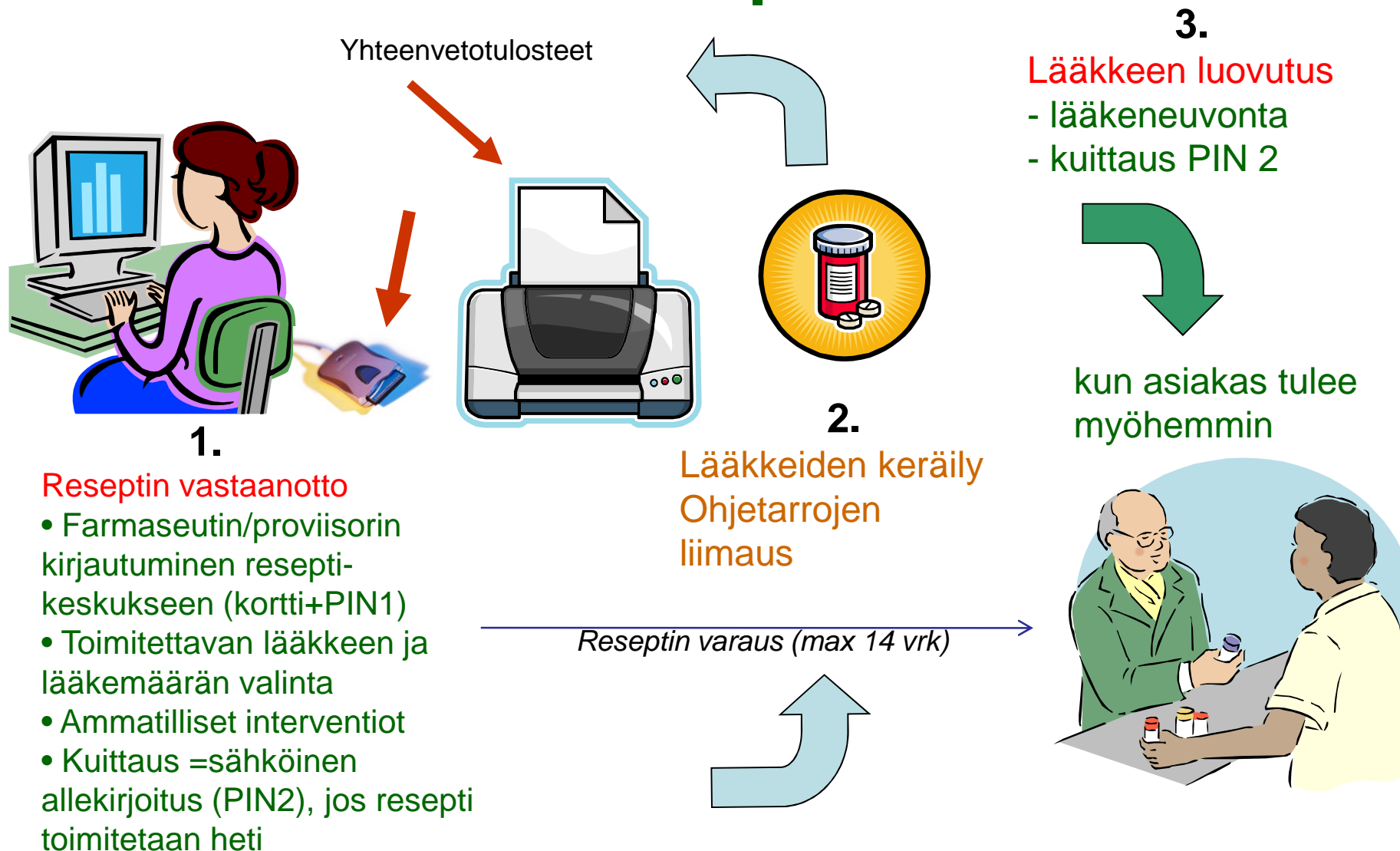
- Farmaseutti vastaanottaa lääkemääräyksen, tarkistaa sen ja merkitsee otettavat lääkkeet ja niiden määrät
- Tekninen kopioi reseptin tiedot ja farmaseutin tekemät toimitustiedot apteekkijärjestelmään
- Farmaseutti tarkistaa tiedot, tekee toimitusmerkinnät, liimaa tarrat, toimittaa lääkkeet asiakkaalle.
- Farmaseutti kuittaa reseptin.

eRec

- Farmaseutti hakee lääkemääräyksen reseptikeskuksesta, tarkistaa sen ja merkitsee toimitettavat määrät.
- Farmaseutti allekirjoittaa toimituksen sähköisesti ja toimittaa lääkkeet asiakkaalle.
- Yhteenvetotuloste annetaan asiakkaan pyynnöstä.

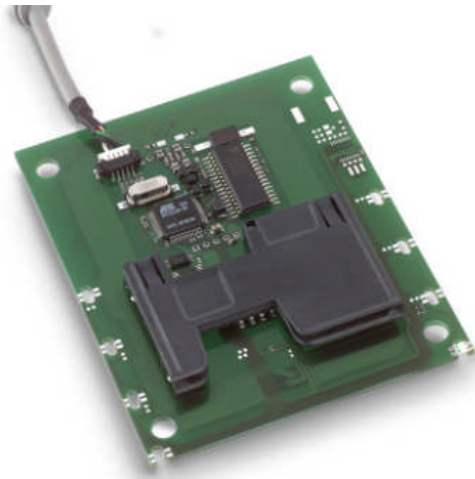

eRec toimitusprosessi

Kortinlukijoiden ja kortinlukija-ohjelmistojen hankinta ja asennus

- Ensimmäisten käyttöön-ottoalueiden (Turku, Kotka) apteekeissa on hankittu ammattikortit apteekkien henkilökunnalle.

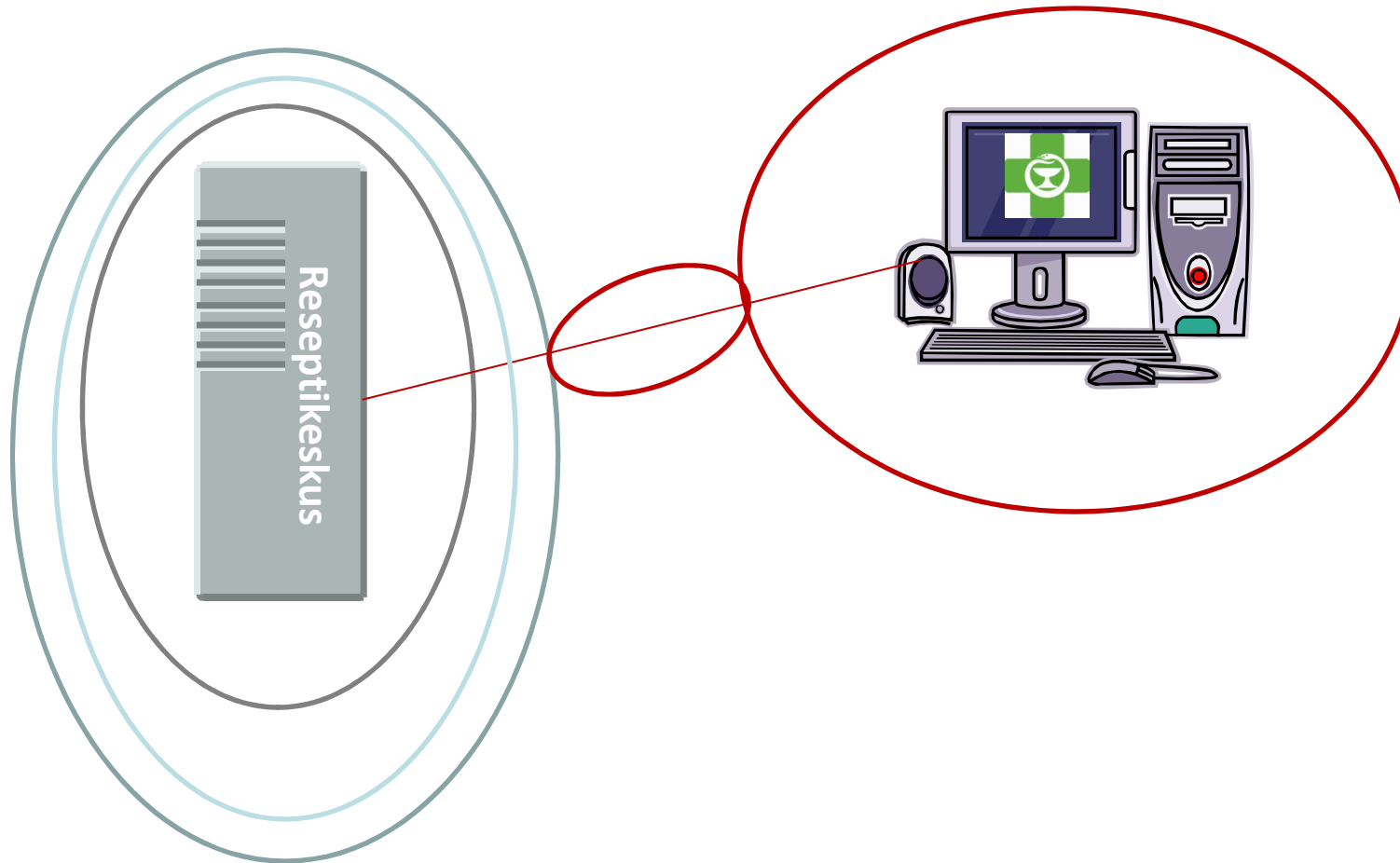

Tietoliikenne ja tietoturva

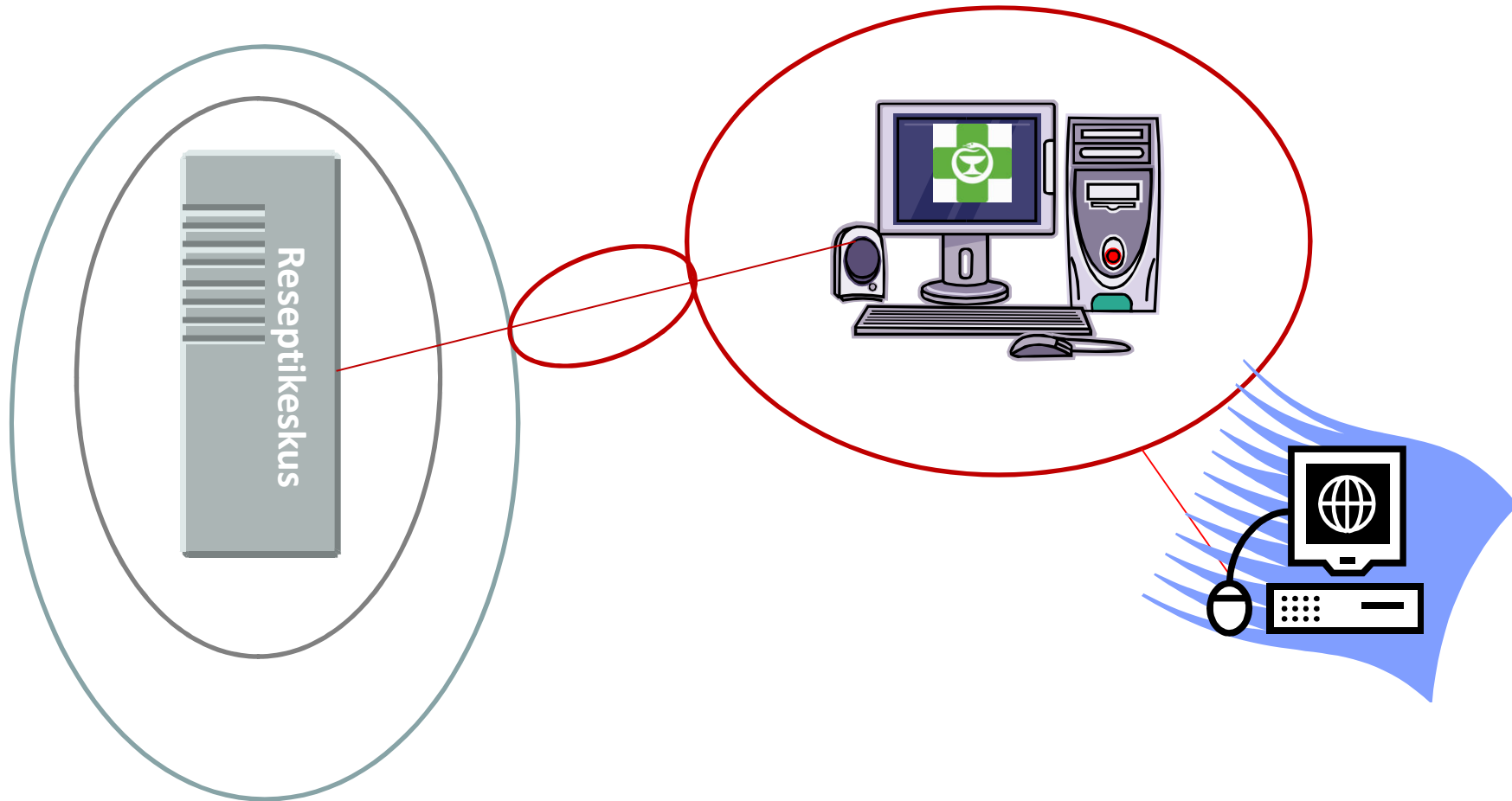
- Suomen Apteekkariliitto on rakentanut reseptitiedon välitystä varten tietoturvallisen internetin yli toimivan vpn-verkon, ns. *Apteekkiverkon*. Sitä käyttävät apteekit ovat tietoliikenneyhteyksiensä puolesta eReseptivalmiudessa.
- Verkkoa käyttää yli 90 % apteekeista (Salix 100 %)
- Suomen Apteekkariliitto vastaa verkon toiminnasta ja tietoturvasoista.

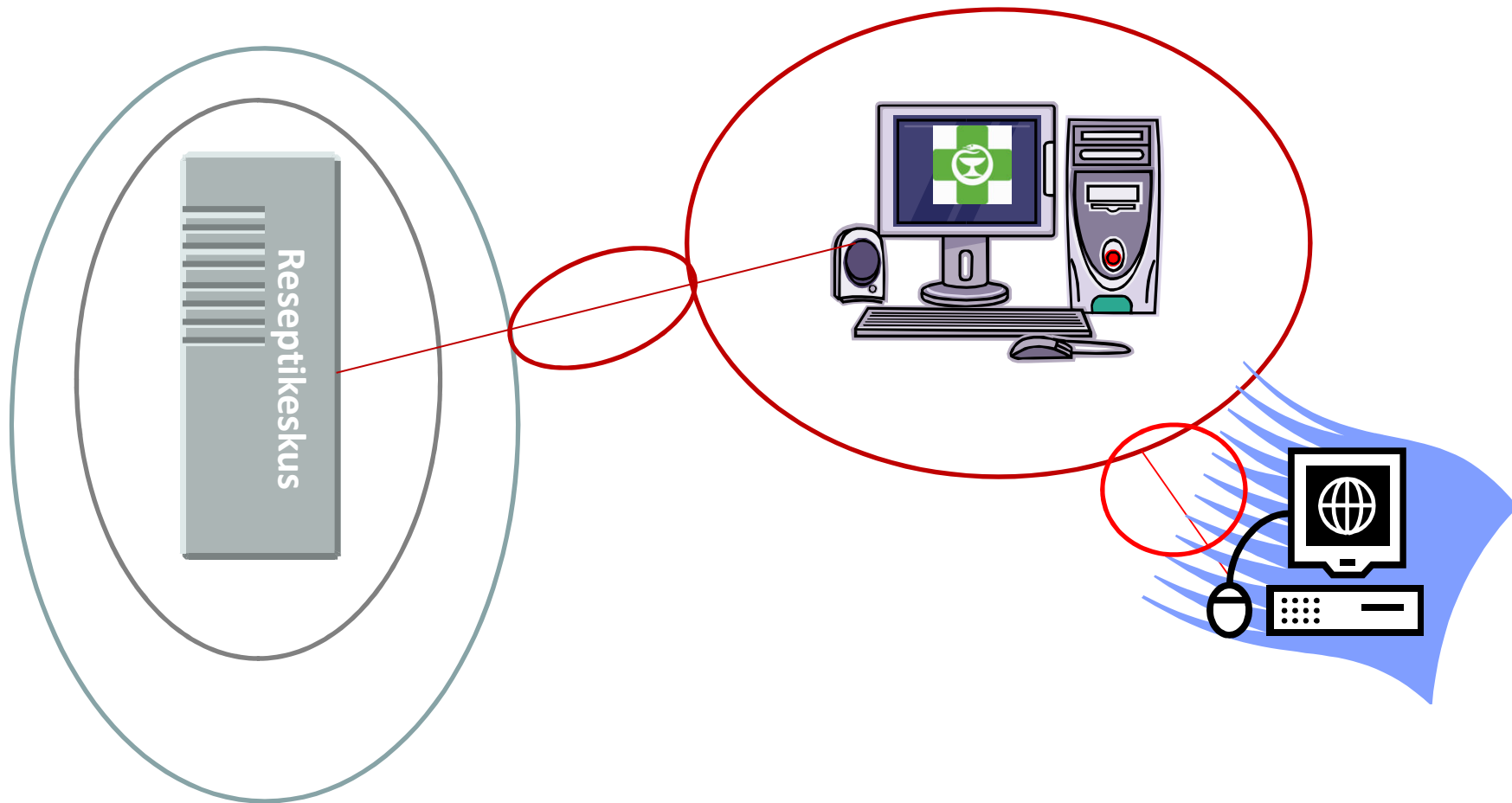
Apteekin vastuu järjestelmistä

Apteekin vastuu järjestelmistä

Apteekin vastuu järjestelmistä

Tietosuojavastaavat

- Suomen Apteekkariliitto on järjestänyt koulutusta apteekkien tietosuojavastaaville
- Koulutukseen on osallistunut noin 400 henkilöä.
- Tietosuojavastaaville on laadittu käsikirja.
- Apteekeille on laadittu malleja lain edellyttämien dokumenttien laatimista varten.
- Uusia koulutuksia tietosuojavastaaville järjestetään vuosittain.

Koulutusta eReseptin toimintamallista

- Apteekeille on laadittu Moodle-oppimisalustalle verkkokoulutusaineisto, joka sisältää sähköisen lääkemääräyksen toimintamallin täydellisen kuvauksen.
- Verkkokoulutus on testattu ja se avataan kaikille apteekeille käyttöönoton lähestyessä.
- Koulutuksen läpikäyminen vie 2-3 tuntia, ja sen voi suorittaa yksilöllisesti kokonaisuudessaan tai erissä.
- Aineisto julkaistaan myös paperiversiona.

Tervetuloa eReseptikoulutukseen!

Valitse kurssi alla olevasta kurssivalikosta. Jos työskentelet Suomen Apteekkariliiton jäsenapteekissa, valitse kurssi **eReseptikoulutus SAL jäsenapteekeille**. Suomen Apteekkariliiton jäsenapteekkien henkilöstölle koulutus on maksuton.

Mikäli apteekki ei ole Suomen Apteekkariliiton jäsenapteekki tai työskentelet muualla kuin avoapteekissa, valitse kurssi **eReseptikoulutus ulkopuolisille käyttäjille**. Kurssien sisällöissä ei ole eroa.

Kummallekin kurssille pääseminen vaatii avainsalasanan. Saat sen Suomen Apteekkariliitosta (SAL jäsenapteekit) tai kun olet maksanut osallistumismaksun (SAL:n ulkopuoliset tahot).

Käyttäjätukea oppimisympäristön käytössä saat Kirsi Tulkilta (kirsi.tulkki[at]apteekkariliitto.fi) tai Ulla Raappana-Jänikseltä (ulla.raappana-janis[at]apteekkariliitto.fi). Jos sinulle heräsi kysymyksiä koulutuksen asiasisällöstä, voit ottaa yhteyttä Juha Sinnemäkeen (juha.sinnemaki[at]apteekkariliitto.fi) tai Ari Janseniin (ari.jansen[at]apteekkariliitto.fi).

 [Ohjeita koulutuksen läpikäyntiin](#)

 [Selain- ja ohjelmistovaatimukset](#)

Omat kurssini

eReseptikoulutukset

eReseptikoulutus SAL jäsenapteekeille

eReseptikoulutus ulkopuolisille käyttäjille

Koulutusta

- Apteekkien eReseptin käyttöönotosta vastaaville on järjestetty valtakunnallinen koulutuskiertä yhteistyössä Farmasian Oppimiskeskuksen kanssa vuonna 2009
- Koulutukseen osallistui 350 henkilöä
- Koulutusta järjestetään myös 2010
- Lisäksi apteekkiäki on osallistunut laajasti mm. Efekon järjestämiin eResepti-koulutuksiin

Tietojärjestelmät

- Apteekkien tietojärjestelmät Salix/Pharmadata ja Linnea/Receptum ovat olleet mukana hankkeessa 2000-luvun alusta lukien
- Salix rakensi toimivan järjestelmään integroidun käyttöliittymän sähköisen lääkemääräyksen pilottiin Kotkaan vuonna 2005.
- Molemmat rakentavat sähköisen lääkemääräyksen vanhoihin järjestelmiin (Salix, Linnea) sekä uusiin vasta markkinoille tulleille/tuleville apteekkijärjestelmilleen (Maxx, Pd3).

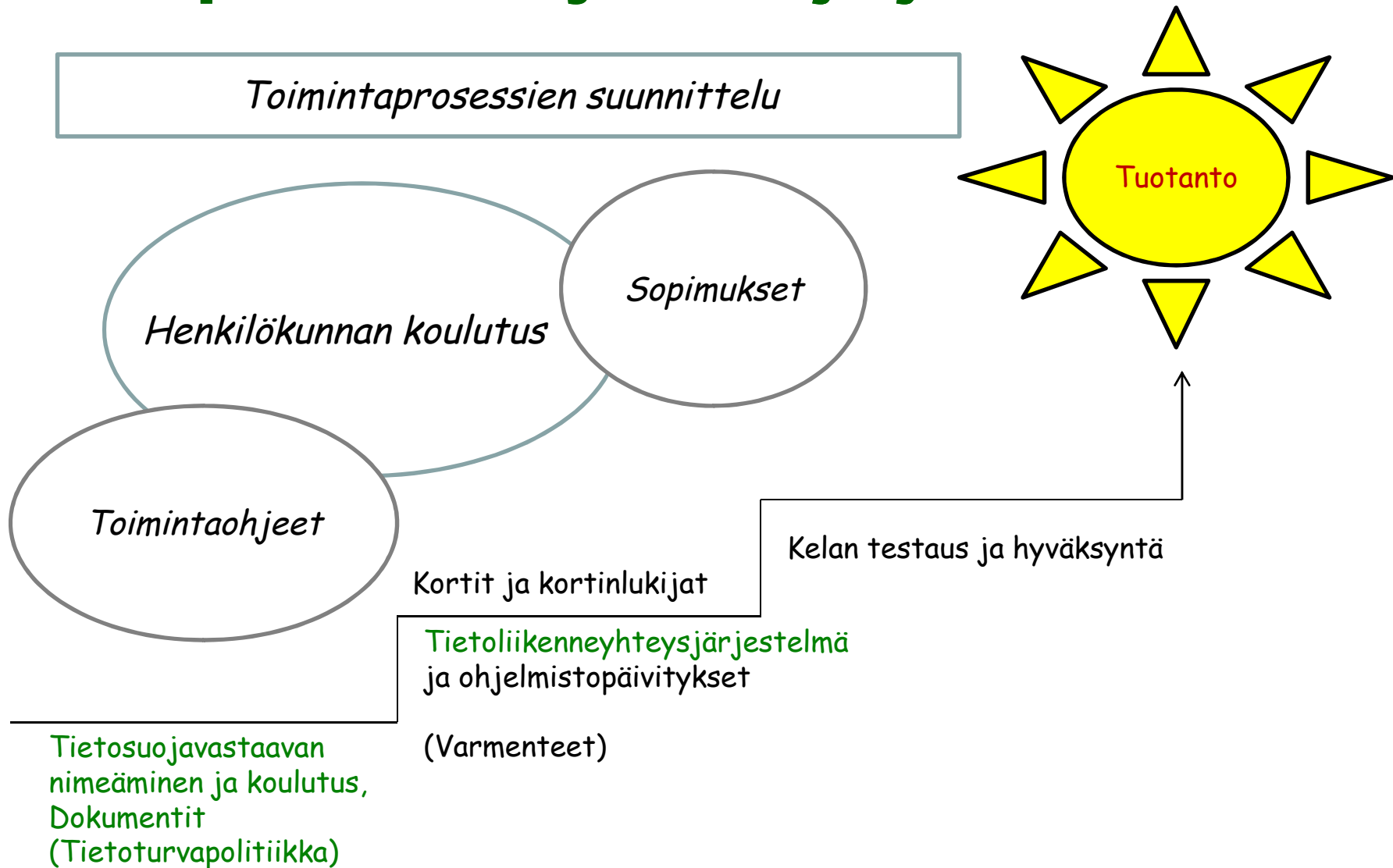

Tietojärjestelmät

- Apteekkijärjestelmille ei ole osoitettu ulkopuolista rahoitusta lukuun ottamatta Sitran vuoden 2009 keväällä myöntämää 100 000 euron rahoitusta, josta toimittajat ovat saaneet 20 000 €.
- Raha on tarkoitettu kattamaan ensimmäisten kokeilualueiden apteekkien käyttöönottokustannukset.
- Järjestelmätoimittajat ovat sitoutuneet siihen, että ao. apteekeilta ei peritä ohjelmistokustannuksia.
- Molemmat järjestelmätoimittajat ovat laskeneet hankkeen kokonaiskustannuksiksi 400 - 500 000 euroa

Apteekin liittyminen järjestelmään

Tilannekatsaus 11.5.2010

- Mukana olevat järjestelmät
 - Turku: Pegasos – Linnea
 - Kotka: Efficia – Salix
 - Yhteistestaus Efficia-Linnea ja Pegaos-Salix
 - Testiosapuolena myös reseptikeskus
- Tuotantokäyttöön Turussa toukokuussa?
- Kustannusarvio: STM maksujaos ja Sähköisen tietohallinnon neuvottelukunta: apteekeille noin 1,7 me noin 0,03 e/resepti
- Laskennalliset perustamiskustannukset apteekeille n. 30 me, josta valtaosa (29 me) tietoliikenneyhteyksien ja ohjelmistojen hankkimiskustannuksia.
- Ohjelmiston hinta?
- Tulossa uudet järjestelmät Maxx ja Pd3

- Työn alla: auditointikriteerit, Valviran korttien tuotanto ja jakaminen, hinta ja maksaja, attribuuttipalvelu, lopullinen päätös kustannusten jakamisesta

Valmius 1.4.2011 mennessä

- Suomen Apteekkariliitto on laatinut ja aikatauluttanut apteekkien eReseptin käyttöönottosuunnitelman Kuntaliiton KUNTO-toimiston laatiman levittämissuunnitelman perusteella.
- Suunnitelma on apteekkikohtainen ja se perustuu asiointialueisiin
- Prosessin etenemisnopeuteen vaikuttavat
 - Tietojärjestelmien asennusaikataulu
 - Kortinlukijoiden ja kortinlukijaohjelmistojen asentaminen työasemakohtaisesti
 - Kelan testaus- ja hyväksymisprosessi

Apteekkien vaatimukset käyttöönoton laajentamiselle (luonnos 11.5.2010)

- Kelan/STM:n tulee antaa kirjallinen hyväksyntä yhteistestauksen onnistuneesta läpiviennistä
- Ennen käyttöönoton laajentamista apteekkien tulee testata ainakin 3 + 1 kuukautta eReseptiä tuotantokäytössä, jotta saadaan mahdollisimman monipuolisesti eri käyttötapauksia testattua tuotannossa. Mittauspisteen aloitusajankohta on se, kun eReseptitoiminnallisuus on tuotantokäytössä vähintään yhdessä apteekissa kaikissa järjestelmissä (yhteensä 4 apteekkia).
- Apteekeista tulee toimittaa reseptejä päivittäin, jotta saadaan varmuus sähköisen lääkkeenmääräämisjärjestelmän toimivuudesta, käytettävyydestä ja kokonaiskuva mahdollisista poikkeamista
- Läpimenoajat koko reseptin toimittamisessa tulee olla apteekkien keskiarvona siedetyissä rajoissa.

Apteekkien vaatimukset käyttönoton laajentamiselle (luonnos 11.5.2010)

- Tilanteessa, jossa eReseptijärjestelmä ei syystä tai toisesta toimi, apteekilla on mahdollisuus tarveharkintaisesti toimittaa lääke pelkällä potilasohjeella. Tällöin apteekin tulee kirjata toimitettu lääke jälkikäteen Reseptikeskukseen ja tehdä toimitusmerkinnät potilasohjeeseen.
- Apteekkikentällä on yhteisellä päätöksellään oikeus pysäyttää pilotointi jos mahdolliset ongelmat muodostuvat apteekkitoimintaa haittaavaksi.
- Jos ongelmia ilmenee, testata korjaukset uudestaan ennen kuin eReseptin käyttöönottoa voidaan laajentaa.
- Ellei tuotantokäytön ammattikorteilla toimivaa koulutusympäristöä eReseptin harjoitteluun ole luotu, tulee Kelan luoda jonkinlaisia Testilääkkeitä ja Testi-henkilöitä, joilla apteekkihenkilökunta pääsee harjoittelemaan eReseptin eri toiminnallisuuksia siirtymäaikana.

Apteekkien vaatimukset käyttöönoton laajentamiselle (luonnos 11.5.2010)

- Pilotointi toteutetaan vain auditoiduista Effic- ja Pegasos-järjestelmistä kirjoitetuilla sähköisillä lääkemääräyksillä.
- Kelalla on olemassa organisaatio ja prosessit eReseptiin liittyvien poikkeus- ja virhetilanteiden selvittämiseen ja ratkaisemiseen apteekkien aukioloaikoina
- Kela / KanTa-hanke päättää eri toimijoiden käyttökokemukset huomioiden milloin pilotointi on onnistuneesti läpiviety ja hanke voi edetä valtakunnallisen laajenemissuunnitelman mukaisesti

